

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗАХИСТУ РОСЛИН**

**МЕТОДИКА З УДОСКОНАЛЕННЯ ВИВЧЕННЯ РЕЗИСТЕНТНИХ
ПОПУЛЯЦІЙ ШКІДЛИВИХ ЧЛЕНИСТОНОГИХ**

Київ

2020

УДК 632.654:632.951.

Рецензент: Черв'якова Лариса Миколаївна - канд. с.-г. наук

Методику підготували:

Борзих Олександр Іванович – доктор с.-г. наук

Власова Ольга Григорівна – канд. с.-г. наук

Секун Микола Павлович - доктор с.-г. наук

Зацеркляна Марія Дмитрівна – н.с.

Узагальнено методи вивчення акарицидних властивостей інсектоакарицидів, запропоновано удосконалені прийоми визначення резистентності тетраніхтоїдних кліщів до інсектоакарицидів.

Розробка є результатом багаторічних наукових досліджень лабораторії токсикології пестицидів.

Рекомендовано для використання в наукових дослідженнях токсикологічними лабораторіями Міністерства аграрної політики та продовольства України, науковими установами, що проводять екотоксикологічний скринінг пестицидів в агроценозах, оцінку ризику застосування пестицидів для захисту сільськогосподарських культур.

Протокол Вченої ради
Інституту захисту рослин НААН
№ 10 від 12 листопада 2020 р.

ВСТУП

В комплексі шкідливих членистоногих одне з перших місць посідають рослиноїдні кліщі з надродини Tetranychidae. Їх висока шкідливість зумовлена біологічними особливостями видів, а також здатністю швидко формувати резистентність до інсектоакарицидів. Серед багатьох факторів, які можуть викликати спалахи їх чисельності, є інтенсивні обробки хімічними препаратами. У зв'язку зі зменшенням обсягів застосування в 2010-2020 рр. хімічних засобів захисту рослин відбулася певна реверсія резистентності.

Актуальним є моніторинг чутливості тетраніхоїдних кліщів до сучасних акарицидів, вивчення процесу формування резистентності, що необхідно для обґрунтування раціонального їх використання в системах захисту рослин.

Проаналізовано і узагальнено методи вивчення акарицидних властивостей препаратів та запропоновано удосконалені прийоми визначення резистентності тетраніхоїдних кліщів до інсектоакарицидів методом висічок.

Акарицидні властивості препаратів залежно від поставлених завдань вивчають в лабораторних та польових умовах.